

zetének javítására, no meg abban, hogy bíróság elé állítottak néhány olyan személyt, akik zsidókkal szemben túlon túl elragadtatták magukat. Az 1942. januári bácskai vérengzésben részt vett tisztek ellen bírósági eljárás indult, s ezenkívül vádat emeltek néhány olyan katonatiszt, munkás-század-parancsnok és keretlegény ellen is, akik a vezényletük alá beosztott zsidókkal embertelenül bántak.¹²³ Ez utóbbiak nagy részét azonban vagy felmentették, vagy csak ideiglenesen függesztették fel arra az időre, amíg fellebbezésükről nem döntöttek. Pár hónappal később, miután a németek megszállták az országot, valamennyiüket rehabilitálták.

További átszervezési intézkedések. A Harmadik Birodalom irányítói egyetlen pillanatra sem tévesztették szem elől a velük szövetségben lévő országok belső fejleményeit, és sanda pillantásokkal nézték a magyar hatóságok „provokatív” lépéseit. A németek előtt nem maradtak titokban Kállay szándékai, és tudomást szereztek arról is, hogy „titkos” tárgyalásokba bocsátkozott a nyugati hatalmakkal. Különösképpen az bosszantotta őket, hogy a magyar kormány megmakacsolta magát a végleges megoldás kérdésében. 1943 nyarán újabb bosszúság érte őket, amikor Olaszország fordított hátat a tengelynek, s nagy fejfájást okoztak nekik azok a jelek, amelyekből arra következettek, hogy Magyarország is az olaszok példájának követésére készül. Mindezek alapján arra az elhatározásra jutottak, hogy Magyarország kiugrását nemcsak hogy meg kell akadályozni, de ki kell kényszeríteni Magyarország maximális háborús részvételét. Követelték újabb csapatok frontra küldését, továbbá azt, hogy a Harmadik Birodalom igényeinek kielégítésére a magyarok növeljék az ipari és mezőgazdasági termelést. A honvédség és a magyar polgári lakosság szükségleteit szintén ki kellett elégíteni, s ez a kettős, külső és belső igény hozta magával, hogy felmerült az ország határain belül és azokon kívül működő, különböző típusú munkaszolgálatos-egységek kibővítésének és központosításának gondolata. Ezeknek az egységeknek a szervezeti és igazgatási központosítását sürgette az a körülmény is, hogy a mozgósítás következtében nem volt elegendő a szakképzett munkaerő sem az iparban, sem a mezőgazdaságban, s emiatt nehezen tudták teljesíteni a rájuk kirótt kötelezettségeket. Ipari üzemek és birtokok egész sora fordult a honvédséghez, és kért segítséget, igényelt munkaszolgálatosokat. A belső béke érdekében, valamint hogy kielégíthetőek legyenek a hadsereg és a Harmadik Birodalom növekvő követelése, a honvédség nagy számban vezényelt munkaszolgálatos-századokat különböző üzemekbe, amelyek más és más minisztérium fennhatósága alatt működtek.¹²⁴ Ezek a századok végső fokon továbbra is a honvédség hatáskörébe tartoztak, de munkájukat az illető üzem irányította.